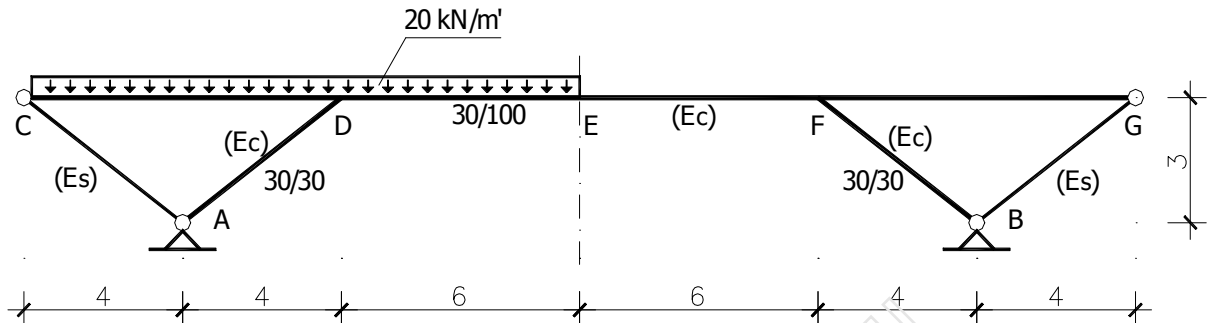

1. METODA SILA

1.1. Metodom sila riješiti dati nosač

$$E_c = 41 \cdot 10^6 \text{ kN/m}^2,$$

$$E_s = 200 \cdot 10^6 \text{ kN/m}^2,$$

$$F_s = 1,0 \text{ cm}^2 \text{ (površina čeličnih čapova).}$$

Usvojimo slijedeći osnovni sustav:

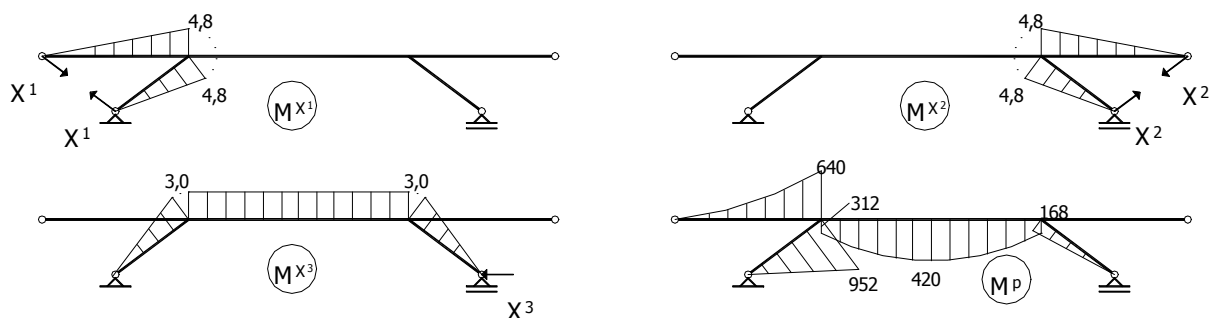

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{3}{4} \Rightarrow \alpha = 36,8699^\circ \text{ (}\alpha \text{ je kut između grede i kosih stubova).}$$

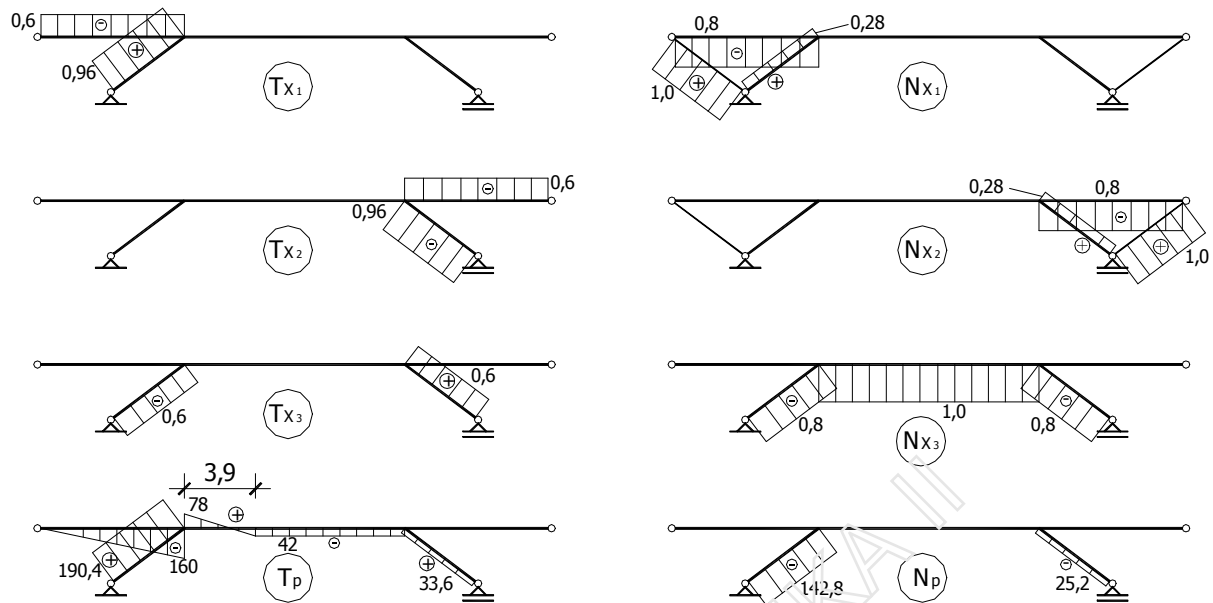
Momentni dijagrami od jediničnih sila

$$X_i = 1,0 \text{ kN, } i = 1, 2, 3$$

i vanjskog opterećenja su slijedeći:

Dijagrami od transverzalnih i normalnih sila su dani u nastavku.

Odredimo sada momente tromosti:

- a) greda (Ije momente inercije u ovom slučaju uzimamo za kontrolne)

$$I_C = I_G = \frac{0,3 \cdot 1^3}{12} = 0,025 \text{m}^4$$

- b) stubova

$$I_S = \frac{0,3 \cdot 0,3^3}{12} = 0,000675 \text{m}^4$$

te njihov odnos

$$\frac{I_C}{I_S} = \left(\frac{1}{0,3} \right)^3 = 37,037.$$

Ostali potrebni koeficijenti su:

$$\frac{E_C}{E_S} = \frac{41 \cdot 10^6}{200 \cdot 10^6} = 0,205$$

$$\frac{I_C}{I_S} = \frac{0,025}{0,0001} = 250.$$

Uimo sada u proraun koeficijenata, kako bi formirali sustav jednažbi.

$$E_C \cdot I_C \cdot \delta_{11}^M = \frac{4,8 \cdot 8}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 4,8 \cdot 1,0 + \frac{4,8 \cdot 5}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 4,8 \cdot 37,037 = 1483,66$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \delta_{11}^N = 1,0 \cdot 5 \cdot 1,0 \cdot 0,205 \cdot 250 = 256,25$$

$$\Rightarrow E_C \cdot I_C \cdot \delta_{11} = 1739,91$$

te analogno dobivamo istu vrijednost, a zbog simetričnosti, za koeficijente

$$E_C \cdot I_C \cdot \delta_{22} = 1739,91$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \delta_{12} = 0$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \delta_{33} = 2 \cdot \left(\frac{3 \cdot 5}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 3 \cdot 37,037 \right) + 3 \cdot 12 \cdot 3 = 1219,11$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \delta_{13} = -\frac{4,8 \cdot 5}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 3 \cdot 37,037 = -888,89$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \delta_{23} = -888,89$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \Delta_{1P} = \frac{4,8 \cdot 5}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 952 \cdot 37,037 + \frac{640 \cdot 8 \cdot 4,8}{4} = 288217,79$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \Delta_{2P} = \frac{4,8 \cdot 5}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 168 \cdot 37,037 = 49777,73 ,$$

$$E_C \cdot I_C \cdot \Delta_{3P} = -\frac{3 \cdot 5}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 952 \cdot 37,037 - \frac{3 \cdot 5}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot 168 \cdot 37,037 -$$

$$-\left(\frac{420 + 312}{2} \cdot 6 + \frac{2}{3} \cdot 90 \cdot 60 + \frac{420 + 168}{2} \cdot 6 \right) \cdot 3 = -220367,20$$

Sada možemo postaviti sustav jednadžbi elastičnosti:

1739,91	$X_1 + 0$	$X_2 - 888,89$	$X_3 = - 288217,79$
0	$X_1 + 1739,91$	$X_2 - 888,89$	$X_3 = - 49777,73$
-888,89	$X_1 - 888,89$	$X_2 + 1219,11$	$X_3 = - 220367,20$

Čije je rješenje:

$$X_1 = - 87,276 \text{ [kN]},$$

$$X_2 = 49,765 \text{ [kN]},$$

$$X_3 = 153,410 \text{ [kN]}.$$

Vrijednosti momenata u pojedinim presjecima računamo prema formuli:

$$M_X = M_X^P + M_X^{X_1} \cdot X_1 + M_X^{X_2} \cdot X_2 + M_X^{X_3} \cdot X_3 ,$$

gdje je:

M_X - moment u presjeku X,

M_X^P - moment u presjeku X od vanjskog opterećenja,

$M_X^{X_1}$ - moment u presjeku X od opterećenja X_1 ,

$M_X^{X_2}$ - moment u presjeku X od opterećenja X_2 ,

$M_X^{X_3}$ - moment u presjeku X od opterećenja X_3 .

Izračunajmo momente u pojedinim presjecima za naš problem.

$$M_D^{\text{lijevo}} = -640 + (-4,8) \cdot (-87,276) + 0 \cdot 49,765 + 0 \cdot 153,410 = -221,075 \text{ kNm}$$

$$M_D^{\text{desno}} = 312 + 0 \cdot (-87,276) + 0 \cdot 49,765 + (-3) \cdot 153,410 = -148,230 \text{ kNm}$$

$$M_D^{\text{dole}} = 925 + 4,8 \cdot (-87,276) + 0 \cdot 49,765 + (-3) \cdot 153,410 = -72,845 \text{ kNm}$$

$$M_E = 420 + 0 \cdot (-87,276) + 0 \cdot 49,765 + (-3) \cdot 153,410 = -40,230 \text{ kNm}$$

$$M_F^{\text{lijevo}} = 168 + 0 \cdot (-87,276) + 0 \cdot 49,765 + (-3) \cdot 153,410 = -292,23 \text{ kNm}$$

$$M_F^{\text{desno}} = 0 + 0 \cdot (-87,276) + (-4,8) \cdot 49,765 + 0 \cdot 153,410 = -238,872 \text{ kNm}$$

$$M_F^{\text{dole}} = 168 + 0 \cdot (-87,276) + 4,8 \cdot 49,765 + (-3) \cdot 153,410 = 53,358 \text{ kNm}$$

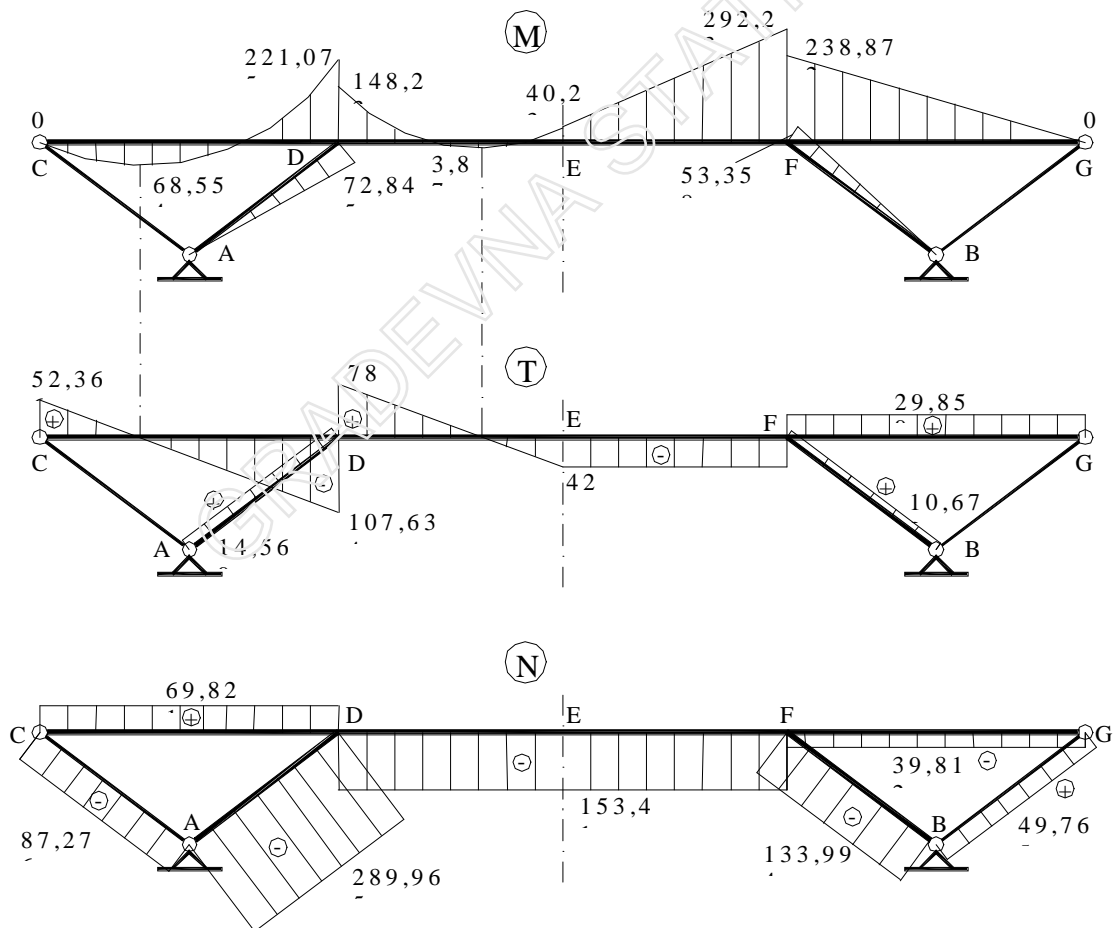
Analognim postupkom izračunavamo vrijednosti transverzalnih i normalnih sila u pojedinim presjecima, a na osnovu formula:

$$T_X = T_X^P + T_X^{X_1} \cdot X_1 + T_X^{X_2} \cdot X_2 + T_X^{X_3} \cdot X_3 ,$$

$$N_X = N_X^P + N_X^{X_1} \cdot X_1 + N_X^{X_2} \cdot X_2 + N_X^{X_3} \cdot X_3 ,$$

gdje su:

- T_X, N_X – transverzalna, odnosno normalna sila u presjeku X,
- T_X^P, N_X^P – transverzalna, odnosno normalna sila u presjeku X od vanjskog opterećenja,
- $T_X^{X_1}, N_X^{X_1}$ – transverzalna, odnosno normalna sila u presjeku X od opterećenja X_1 ,
- $T_X^{X_2}, N_X^{X_2}$ – transverzalna, odnosno normalna sila u presjeku X od opterećenja X_2 ,
- $T_X^{X_3}, N_X^{X_3}$ – transverzalna, odnosno normalna sila u presjeku X od opterećenja X_3 .

M, T i N dijagrami